The European Union for Georgia

PUBLIC HEALTH FOUNDATION OF GEORGIA

Агепатит С адиагностикеи ахәышәтәреи рзы иҿыцӡоу абжьгарақәа

Амедицинатә персонал азы амҩақәҵага

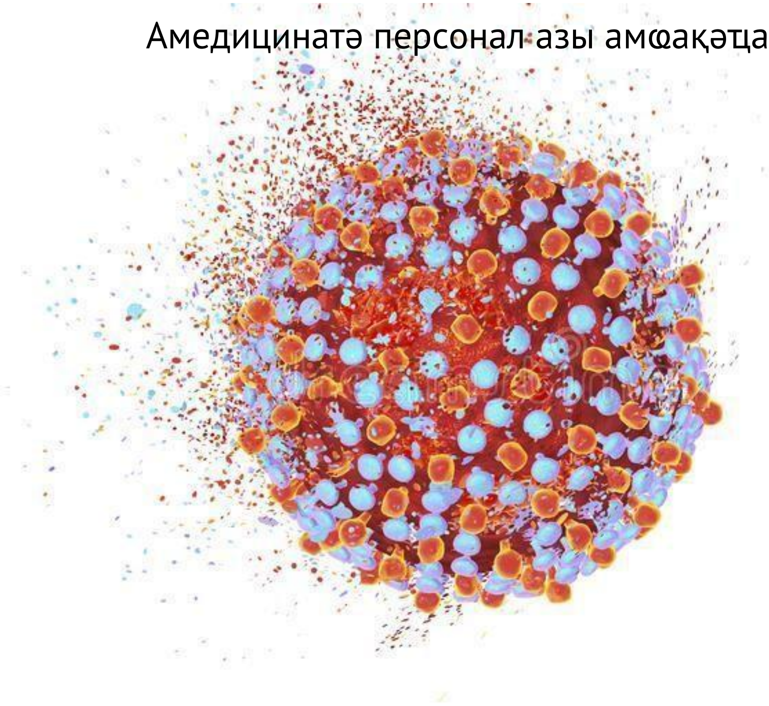

GEOCOR
Georgia Committee on Relief

ASSOCIATION "PEACEFUL AND BUSINESS CAUCASUS"

Агепатит С адиагностикеи ахәышәтәреи рзы иҿыцӡоу абжьгарақәа

Амедицинатә персонал азы амҩақәҵага

Автор
Гьаргь Беитришвили, амедицина адоқтор
Аинфекциатә патологиеи, аСПИДи, аклиникатә иммунологиеи Рцентр

Амҩақәҵага еиқәыршәоуп Агәаҵәа Аҭҵааразы Европатәи Ассоциациа Амҩақәҵагеи, Агәаҵәа Аҭҵааразы Америкатәи Ассоциациа Амҩақәҵагеи рматериалқәа рхархәара ала.

Ари акьыԥхьымҭа еиқәыршәоуп Европатәи Аидгыла ацхыраара ала, «Аконфликт иахҟьаны Ааха зауз Қырҭтәыла Ауааԥсыра Ргәабзиара азы Азинқәа Рыхьчара» иазку апроект аҳәаақәа ирҭагӡаны.
Апроект алыршоуп Қырҭтәыла Ауаажәларратә Гәабзиарахьчара Афонди, Қырҭҭтәыла Ацхрааразы Акомитети, Ассоциациа – Кавказ Аҭынчреи аусеиҿкаареи руснагӡарала.

Акьыԥхьымҭа азнархиеит Қырҭтәыла Ацхрааразы Акомитет.
Анҵамҭазы аҭакԥхықәра рхахьы иргоит Қырҭтәыла Ауаажәларратә Гәабзиарахьчара Афонди, Қырҭтәыла Ацхрааразы Акомитети.
Акьыԥхьымҭа Европеидгыла агәаанагара аанамырԥшыр алшоит.

2020
Қарҭ, Қырҭтәыла

Азеиҵш згәаҭақәа

Агепатит – агәаҵәа ахьҭалаларатә чымазаракәа аазырҧшуа зеиҵш терминуп.

Агәаҵәа ахьҭалаларатә чымазаракәа зыхҟьаз ҳасаб азуа, агепатитқәа еиуеиҧшым агәыҧқәа рыла ишоуп:

- авирустә гепатитқәа A, B, C, D, E, G
- абақтериатә гепатитқәа
- апаразиттә гепатитқәа
- егьырҭ аинфекциатә чымазаракәа ирылаху агепатитқәа
- ишҳамтәу агепатитқәа – арыжәтәи, ашҳам лбаадареи, ихәшәырку апрепаратқәеи агәаҵәа иахьаныруа иахҟьаны.
- аутоимуннатә гепатит.

Агәабзиарахьчаразы Адунеизегьтәи аиҿкаара (ААА) иҳанаҭо адырракәа рыла, адунеи аҟны инхоит, авирус гепатит B (HBV) иахҟьаны аинфекциа зыгроу 325 миллионҩык ауааҧсыра. Агепатит иахҟьаны есышықәса рыҧсҭазаара иалҵуеит 1,5 миллионҩык ачымазаҩцәа.

Агепатит A – ари 28 инкубациатә мшы зҵазкуа инфекциатә чмазара ҕәҕәоуп. Аӡырыжәтәи, афатәи рыла есышықәса ари ачымазара рыхьуеит 10 миллионҩык адунеи ауааҧсыра.

Агепатит B – ҩымз инаркны, фымз рҟынӡа аинкубациатә аамҭа зҵазкуа чмазароуп. Ауаҩы ихьыр ҟалоит ацәеижьеидҵара ала, арҩашьыгатә маҭәашьар агәырҧынҵа

ала, ашьалатцара ала, ашҳам змоу амедицинатә маругақәа рхархәараан, мамзаргьы ататуировка аҟатцараан, аманикиур ақәшьразы амаругақәа рыла.

Агепатит D – агепатит В еиԥш ауп ауаҩы ишихьуа, аха агепатит D ахгара еиҳа иуадаҩоуп.

Гепатит Е – симптомла агепатит А иеиԥшуп. Аӡырыжәтәи, афатәи рыла ауаҩы ихьуеит. 8 мчыбжьы рҟынӡа аинкубациатә аамҭа аҵанакуеит.

Гепатит G – егьырҭ ачымазарахкқәа зегьы раасҭа имаҷны иҭҵаауп. Уи зырбыжкуа РНК иалаху авирус HGV, ашьа ала ауаҩы ицәа иалалоит. HGV еиҳарак ирацәоуп, имырхьаакәа авирустә агентқәа зцәа иалашьшьуа ауааԥсыра ргәыԥқәа. Ари агепатит ауаҩы ихьуеит еиҳарак ашьалаҭәара, ацәеижьеидҵара, арҩашьыгатә маҭәашьар ҩнытҟала адкылара рышьҭахь уҳәа, уб. иҵ.

Гепатит С – адунеи аҟны агәаҵәа ачымазарақәа алаҿра зыхҟьо раԥхьа игылоуп агепатит С (HCV- Hepatitis C Virus) HCV иҟанаҵо ақәыҕәҕәара иахҟьаны, агәаҵәа аҿыԥсахра инаркны аҿыпра аҟынӡа инеиуеит, мамзаргьы акьыбачымазара алагамҭа аҭагылазаашьа иҭанаргылоит. Адунеи аҿы HCV зцәа иалоу ауааԥсыра рхыԥхьаӡара 72 миллионҩык рҟынӡа инаӡоит.

Агепатит зцәа иалоу реиҳараӡык – 80% инареиҳаны атест ахысреи, аҽыхәышәтәреи рзы аҭагылазаашьа рымаӡам, убри аҟнытә ари ачымазара бааԥс злоу рхыԥхьаӡара иҵегьы еиҳазар ҟалоит. В 2017 ш. агепатит С зыхьуаз рыҟнытә ишычмазӡыз рдыруан 19% ауааԥсыра (13,1 млн.). Урҭ рахьтә, ҳазлацәажәо ашықәсан аҽыхәышәтәра рылшеит 15% (2 млн.) ауааԥсыра. 2014- 2017 шш. рзы адунеи зегьы аҟны агепатит С рхәышәтәуан 5 млн. ауааԥсыра. Адунеи аҟны згәаҭәа агепатит С алоу рахьтә есышықәса рыԥсҭазаара иалҵуеит 350 000-500 000 ауааԥсыра.

Агепатит С авирус ицәырнагоит ацәалалареи, ацәалаҽреи аазырԥшуа аинфекциа. Ацәалалараан агепатит асимптомқәа убарҭаӡам, уԥсҭазаара ҿахызҵәо ачымазарақәа ирзааигәаӡам. Убри аҟнытә, ари ачымазара зцәа иалоу рахьтә 15–45% ауааԥсыра 6 рыӡныҵҟала иааларҟьаны ргәабзиара шьақәдыргылоит. Егьырҭ зегьы 55–85% ауааԥсыра аинфекциа рцәа иалаҽуеит. Ус иҟоу ачымазаӡцәа 20 шықәса рҟынӡа ргәаҵәа 15–30% ашәарҭара иҭагылоуп, иҿыпыр алшоит.

1. Аепидемиологиа

Географиала аихшара

Агепатит С адунеи аҟны захьынҵьара иуҧылоит. Иныҟәырҧшны 72 миллионҩык ауааҧсыра, даҽакала иуҳәозар 1,0% адунеи апопулиациа иалахәу аинфекциа HCV рцәа иалаҽуп. Еиҳаракгьы ари ачымазара ыҟоуп амшынбжьахалареи, Европеи, СШАи, Африка уҳәа, атәылақәа рҟны. Европатәи арегион аҟны (14 миллион ауааҧсыра рыҩнытҟа) HCV аинфекциа ныҟәызго рхыҧхьаӡара: 1,5% ыҟоуп.

Агеографиатә дгьылҵакыра зеиҧшроу инаҟәыршәаны, HCV аинфекциа алаҽра Европе иҩеилалеиуеит 0,4–3,5% аҟынӡа, мрагылареи мраҭашәара ҩадеи рҿы инеиҳаны.

Адунеи аҿы ВГС алаҵәара аиур ахьалшо атәылақәа иреиуоуп Қырҭтәыла. Аҭҵаамҭақәа ишаҳдырбо ала, 5,4% зықхра наӡоу ауааҧсыра рҟнытә, даҽакала иуҳәозар – 150 000 ҩык, HCV аинфекциа рцәа иалоуп, еиҳаракгьы қәрала изқәыӷәӷәо 30–59 шықәса иаҵанакуа ракәны. ВГС аинфекциа Қырҭтәыла алаҵәара аиура афакторқәа иреиуоуп аиниеикциатә рҩашьыгатә маҭәашьарқәа рыдкылара – иныҟәрыҧшны 50 000 ҩык ауааҧсыра рыҩнытҟа.

Авируса гепатит С ацәалалара

Авирус гепатит С ауаҩы ицәа иалалоит ишьа ала. Еиҳарак уи ацәалалара алшоит анаҩстәи аҭагылазаашьақәа рыла:

- аиниекциатә рҩашьыгатә маҭәашьарқәа рыдкылараан, уи алзыршо амаругақәа издызкыло рхы аицахархәараан;
- амедицинатә цхыраара аҟаҵараан, амедицинатә маругақәа, еиҳаракгьы агәырқәа, агәырҵынҵақәа реиҭахархәареи, мамзаргьы иақәнагоу астерилизациа аҟамҵареи ирыхҟьаны;
- ВГС иара убасгьы ауаҩы ицәа иалалар алшоит ацәеижьеидҵара ала, насгьы аинфекциа злоу ан лыхшара ишҟа аиҭаҵра ала, аха ари аҩыза ацәалаларақәа уарлашәарлоуп ианыҟалақәо.

Агепатит С агәыпҳәыхш, афатә-аржәтә, агәыӡра, агәыдкылара, мамзаргьы аинфекциа змоу ауаҩы акырицфара, акырицыжәра рыла ацәалалара алшаӡом.

1990 шықәсқәанӡа, HCV ауаҩы ицәалалара ашьалаҭәареи, ашәарҭадара злам аиниекциатә процедуракәеи, арҩашьыгатә маҭәашьарқәа ада алагалареи рыла имҩаҧысуан. Иҿиахьоу аҳәынҭқарракәа рҿы арҭ ацәалаларатә ҭагылазаашьақәа 70% рҟынӡа инаӡон. Аха ҳаамҭазы урҭ ацәалаларатә ҭагылазаашьақәа аҧыхуп, агепатит С аанкыларазы ауаҩы ишьа HCV аҟнытә арыцқьаразы ахархәара змоу апрепаратқәа рыбзоурала.

Ашьалаҭәареи, ахаҵеи аҧҳәыси рцәеижьеидҵареи рыла аинфекциа ацәалаларазы ашәарҭара дуӡам, аха убри аамҭазгьы мраҭашәаратәи атәылақәа рҿы ахаҵеи ахаҵеи рцәеижьеидҵара аҭыҧ аанахәеит.

HCV ачымазарақәа иҭышәынтәалам, имыҿиац атәылақәа рҿы изыхьӄьо, ишәарҭадоу амедицинатә маругақәа ахархәара ахьарымҭо ауаажәларраҿы аинформациатәи адырра-рккаратәи уснагӡара ахьалыршам ауп.

Ачымазара ԥсабаратәла амҩаԥысшьа

Авирустә гепатит С ҫәҫәа амҩаԥысшьа аныуадаҩоу аҭагылазаашьақәа маҷӡоуп, асимптоматика акәзар 10−50% цәырҵра рҿоуп ахы ахьаанарԥшуа. HCV-инфекциа ҫәҫәақәа рхыԥхьаӡара уажәшьҭа акыр имаҷхахьеит, ҿыц изыхьуа 100 000 ҩык ауааԥсыра рахьтә аӡәы иоуп.

Ачымазара ацәалалара ацәалаҽра аформахь ииасуеит 3/4 цәырҵра рӄны, насгьы уи зыбзоуроу афакторқәа рацәоуп, агепатит ацәалаҽра аҩаӡарақәеи, афиброз ацәалалара аласреи раԥхьаӡа инаргыланы. Уарлашәарлоуп аинфекциа ацәалаҽра аламҭалазы ахәышәтәразы алшара аныӄоу аҭагылазаашьақәа.

Ацәалаҽра зылшаз агепатит С ацирроз ашӄа аиасра акыр жәашықәса аамҭа аҭахуп. Абжьаратәла, 10−20 % ачымазаҩцәа рҿы аинфекциа ацирроз ахь аиасра 20−30 шықәса иадхалоит. Ацирроз аламҭалазы, шықәсык ала агепатоцеллиулиартә карцинома (ГЦК, HCC) ацәырҵра ашәарҭара ыӄоу 1−5%.

ГЦК адиагноз аныҟәыргылаха ашьҭахь шықәсык аҩныҵӄала аԥсра аӄынӡа ауаҩы днанагоит 33% цәырҵра рҿы. Агепатит С ацирроз ахылҿиаара аамҭа акыр аҽаԥсахуеит, афиброз зырласуа акофакторқәа ирыхӄьаны. Афиброз аҿиара

алзыршо акофакторқәа иреиуоуп:

- ақәараназа аан аинфекциа ацәыртцра,
- ахатҵа ипол,
- арыжәтәцьбара адкылара ацәалартцәара,
- ажьы рацәа ашьҭыхра,
- аинсулин ахьыпшреи, ашьақарчымазара 2 аҩазареи раан,
- аиммуносупрессиа аан (аВИЧ-инфекциа),
- Акаҳуажәреи, ахьҭалаларатә гәҿакреи еиныпшуеит, афиброз ацәыртцра анагьым, иара убасгьы ГЦК аҿиара ашәартҭара анмаҷуи.

2. Ацәаиалаҽуи, иҭәҭәоу агепатити адиагностика рзура

Ацәаиалаҽуи, иҭәҭәоу агепатит HCV инфекциақәа, РНК, HCV рыпшаареи шьаҭас иамоуп. Агепатит С аинкубациатә аамҭа иатҵанакуеит 2-5 мза. Рапхьазакәны аинфекциа зцәа иалалаз иныкәрыпшны 80% ауаапсыра асимптомқәа рымазам.

Агепатит ҭәҭәа С адиагноз азгәаҭахар ҟалоит, анамнез аҟны агәатҵәа ачымазаракәа алаҽны иҟамзар, агепатит ацәыртцырҭа иашахаҭаны ишьақәыргыланы, аклиникатә синдромқәеи, асимптомқәеи агепатит ҭәҭәа аклиникатә аарпшрақәа ирықәшәозар. Асимптом ҭәҭәақәа змоу рҟны амцашоура акыр иҳаракхоит, аапсара рныпшлоит, акрыфара агәампхара рыдбалазааует, агәыхынҳәра, аҿыхра, амгәа азааигәара ахьаа, азкаҭәара еиқәара, адәахьцара еиқәышлара, асуставқәа рҿы ахьаа, ацәеи, аблашқәеи рҩежьхара. АЛТ –

аланин-аминотрансфераза 10 еиҳаны анорма хыхьтәи аҳәаа иахысуеит, HCV ацәаламҳаракәеи, РНК, HCV азгәаҭани.

Ацәалаҿератә гепатит С адиагноз шьаҭас иамоуп HCV ацәаламҳаракәа разгәаҭареи, РНК, HCV ацәалаҿератә гепатит иананыԥшуа, насгьы аминотрансфраз аҩаҳара афиброз гистологиала, мамзаргьы маругала ианаарԥшу. Апроцесс аласра шьақәыргылазаауеит аклиникатә симптомқәеи, агәаҵәа афункционалтә пробқәеи, абелок иатәу афракциақәеи, аиммунологиатә еиҭаҵрақәеи рыбзоурала.

Агепатит С азы атест-хкқәа

Авирус ауаҩы ицәа иалоу-иаламу ииашахаҭаны ашьақәыргыларазы, имаҷымкәа атестқәа ирхыстәуп.

Аскрининг –тест – иаанарԥшуеит ашьа ацәаламҳаракәа алоу, иаламу авирус гепатит С – anti-HCV. Ацәаламҳаракәа HCV ашҟа ианаарԥшу, уи иаанагоит ауаҩы HCV ицәа ишалаз, аха аинфекциа ахаҭа ӷәӷәазу, ицәалаҿеразу, мамзаргьы иҳбахоу. Аскрининг-тест азы ахархәара амоуп:

A) HCV азы адиагностикатә тест. Атест алҵшәа унаҭоит 20 минуҭ рыҩныҵҟала.

B) аиммунофермент иатәу анализ (EIA).

Ацәаламҳаракәа ашьаҿы иаанхоит, аорганизм авирус ианаиааилак ашьҭахьгьы. Аскринг-тест аарԥшра ашьҭахь аҳақьымцәа ашьа анализ еиҭаҟарҵоит.

Агепатит С – anti-HCV+ ашҟа ашьа ацәаламҳаракәа

адбалазар, агепатит С РНК гәаҭатәуп, мамзаргьы авирус гепатит С агәаԥшьтә антиген, даҽакала иуҳәозар HCV – «абҷытә антиген» (HCV core antigen).

Еиҳа ацәаныԥшра змоу атест – полимеразтә цепнаиа реакциа (ПЦР), истандарту теступ, агепатит С авирус аРНК ашьа иалызбааую. Абжьгара ыҟоуп, авирус аԥшааразы ҭҵаҟатәи аҳәаа ала анализ амҩаԥгара (⩽15 жәларбжьаратәи единицала (МЕ)/мл). Анализ алҵшәа ПЦР аанарԥшыр, активла аинфекциа ыҟоуп ҳәа иԥхьаӡоуп.

Ихаҭабзиаратәу ПЦР тестқәа, ауаҩы ишьа аҟны агепатит С авирус РНК алоу, иаламу аадырԥшуеит. Рылҵәшәақәа рҵабыргхаҭара ачымазара аҟазаара атәы аҳәоит.

Ихыԥхьаӡаратәу ПЦР тестқәа (авирус ақәыҕәҕәара аазырԥшуа атестқәа) игәанаҭоит ашьа аҟны авирус ахыԥхьаӡара ахьынӡаназо. Урҭ рхы иадырхәоит ахәышәтәышьа иманшәалоу аметодқәа ралхреи, қәҿиарала ахәышәтәразы апрогноз аҟаҵареи раан.

Ауааԥсыра раагарҭа ахьмаҷу иҿиам атәылақәа руаажәларрақәа рҿы зыхә мариоу адиагностикатә нализқәа зхы иазырхәо рзы, HCV РНК ахархәаара аҭазар ҟалоит «абҷытә антиген» HCV (HCV core antigen), РНК HCV анализ (аарԥшра ҵаҟатәи аҳәаа 500-3000 МЕ/мл) ацәаныԥшра еиҳа иахьмаҷу азы.

ПЦР аметодқәа руак абзоурала иаадырԥшуеит авирус агенотипи, аподтипи. Идыруп HCV агенотипқәа 6, хыԥхьаӡрала

1 инаркны 6 аҟынӡа ирыԥхьаӡо. Иара убасгьы, хыԥхьаӡара рацәала (67) аподтипқәа. Залаҵәара рацәоу авирус 1-тәи агенотип иатәу ауп, аподтип 1b Европа аҟны, 1a ЕАА (США) рҿы. Агенотип 3a авирус алаҵәара амоуп аиниекциатә рхәашьыгатә маҭәашьарқәа зхы иазырхәо рыбжьара. Ҳазҭагылоу аамҭазы, ари агәыԥ иаҵанакуа ачымазаракәа рхыԥхьаӡара ашьҭыҵра иаҿуп. 2-тәи а генотип авирус уԥылоит Амшынбжьахалатәи арегион ауааԥсыра хазхаҭалатәи агәыԥқәа рҿы, 5-тәи, 6-тәи агенотипқәа Европа ианмаҷӡоу аамҭазы.

HCV агенотипқәеи, аподтипқәеи раарԥшра, аепидемиологиатә интерес аҵоуп, аха уи адагьы, авирус ахәышәтәра анаӡареи атипи азгәанаҭоит, еиҳаракгьы 1b, 1a агенотипқәа, иара убасгьы ахәышәтәраан арезистенттә штаммқәа азгәанаҭоит. Уарлашәарлоуп, аха уеизгьы ауаҩы знык ала ицәа иалазар ҟалоит генотипк еиҳаны иаҵанакуа авирусқәа.

ВГС апангенотиптә схемқәа рыла ахәышәтәраан, ВГС агенотипи, аподтипи рыда ауаа рыхәышәтәра алыршазар ҟалоит. Ари маншәалоуп авирусологиатә тестқәа ахьыҟам арегионқәа рҟны, мамзаргьы урҭ атестқәа рыхә ачымазара ахәышәтәра ахә ианаҟароу аамҭазы, атерапиа армариаразы.

Атестмҩаԥгара

Аинфекциазы иуашәшәыроу ауаа рзы аскрининг амҩаԥгара шаҭаху ҳәа абжьгара ыҟоуп. ВГС аинфекциа иазыуашәшәыроу ауааԥсыра ргәыԥқәа рахь иаҵанакуеит:

- аиниекциатә рҩашьыгатә маҭәашьарқәа зхы

иазырхәо ауаа;

- аинфекциа злоу апродуктқәа зшьа рҟьашьызи, амедицинатә усбарҭақәа рҟны аинвазивтә процедуракәа рхысраан, аинфекциа иахәҭоу аконтроль ахьазум иахҟьаны инфекциала зцәа ҟьашьызи;
- ВГС змаз ан илыхшаз ахшара;
- Ацәеижьеидҵараан апартниорцәа руаӡәк ВГС имазар;
- аВИЧ-инфекциа змоу;
- аинтраназалтә препаратқәа (кокаин) зхы иазырхәо;
- зцәа кылызҵәақәаз, мамзаргьы ататуировка ҟазҵақәаз.

3. Агепатит С ахәышәтәра

Агепатит С ахәышәтәра еснагь ихымҧадатәӡам, избанзар иҟоуп ауаа зимуннатә реакциа абзоурала аинфекциа хәыштәрада зцәа иалаӡуа.

Агепатит С ахәышәтәра анхымҧадатәу ахықәкы хада – аҽыхәышәтәра ауп. Аҽыхәышәтәра зыбзоуроу афакторқәа рацәаоуп, авирус аштамми, иалху ахәышәтәра атипи. Ахәышәтәра алагамҭазы, апациент изы еиҕьу ахәышәтәышьа алхразы ихы инаркны ишьапы аҟынӡа шырҳәало еиҧш аскрининг ҟаҵатәуп.

2014 ш. агепатит С истандарттәу ахәышәтәрахь иаҵанакуан, аинтерферони, арибавирини рыла акомбинациа

зызу авирусҿаԥҿератә терапиа амҩаԥгара, аха уи алҵшәақә маҷӡан, аҿахәышәтәра лаҟәын. 2015 шықәсазы агепатит С ахәышәтәразы ицәырҵит апрепарат ҿыц – Софосбувир (Sofosbuvir; Sovaldi).

Софосбувир – авирустә полимераза аингибитор NS5B, гепатит С авирус аҿиара аанакылоит. Софосбувир рхы иадырхәоит зықәра наӡахьоу ауааԥсыра рыҩныҵҟа авирустә гепатит С ацәалаҿера ахәышәтәраан, авирусҿаԥҿератә терапиаҿы ихадоу акомпонет аҳасабала, егьырҭ амедикаментқәа налаҵаны. Уи акликникатә уснагӡашьа бзиа аанарԥшит, насгьы авирустә гепатит С зыхьуа 96% ауааԥсыра рзы ҿыгәгәала авирусологиатә ҭак ҟанаҵеит (ҾАҬ «УВО»).

2015-2016 шш. рзы авирусҿаԥҿератә терапиа арсенал иацлеит акомбинациа злоу апрепаратқәа рыла.

Харвони (Harvoni) – акомбинациа злоу раԥхьатәи препаратуп, авирусҿаԥҿератә препаратқәа ҩба аҵанакуеит – Sofosbuvir, Ledipasvir. Харвони арбага ҳараккәа амоуп ҿыгәгәалатәи авирусологиатә ҭак аҿы. Апрепарат еиҳаракгьы алҵшәа бзиақәа аанарԥшуеит 1 агенотипи, арецедив змоу апациентцәеи рганахьала.

Акомбинациа злоу апрепаратқәа:

- акомбинациа злоу апрепарат «Epclusa» = Sofosbuvir + velpatasvir.
- акомбинациа злоу апрепарат Daklinza = Sofosbuvir +daclatasvir.
- акомбинациа злоу апрепарат «3D; Viekirax/Exviera, Viekira Pak или Viekira XR» = Paritaprevir/ ritonavir/

ombitasvir + dasabuvir.

- Акомбинациа злоу апрепарат «Zepatier» = Grazoprevir +elbasvir

Агәаҵәа ачымазара ахьынҙахьанҭоу азы атерапианҙатәи ахәшьара

Агепатит С аинфекциа аҵәалаҿра адиагностика азураан, агәаҵәа ахьынҙачмазҩу ахәшьара аҭатәуп (афибрози, ацирроzи), избанзар ачымазара ахәышәтәра арҵабыргхареи, афиброз аҩаҙареи еиҟаразар ҟалоит. Ацирроз змоу апациентцәа рыԥшаара аҵак ду амоуп. Афиброз еилыкка иаарԥшымзар, уи ахәышәтәра асхемеи, ахәышәтәра анагҙаагҙареи ралхраҿы акраҵанакуеит. Уи алыршахар ҟалоит агәаҵәа абиопсиа азура, мамзаргьы еиуеиԥшым аинвазитә тестқәа рыла. Инагоу методуп агәаҵәа абиопсиа. Уи аан агәабзиара аҭагылазаашьа ауадаҩхара ашәарҭара маҷҙоуп (1:4000 – 1:10 000).

<u>Иинвазивтәым атестқәа:</u>

- Афиброз абиомаркерқәа рпанель – атромбоцитқәеи, аминотрансферази реихьҙарақәа разгәаҭа – APRI, FIB-4 (Fibrosis-4) а уаҩы иауеит, рыхә мариоуп, иурҭо аинформациагьы уақәгәыӷыртә иҟоуп.

- Агәаҵәа аӷьра ашәара. Ҳазҭагылоу аамҭазы, агәаҵәа атранзитортә еластографиа (фиброскан) – агәаҵәа афибрози, ацирроzи раан инагоу маругатә диагностикатә методуп. Иазгәаҭазар ахәҭоуп уи арбагақәа ирныԥшуа афакторқәа, ажьы акреи, АЛТ аҩаҙара аҳаракреи, мамзаргьы акрыфара ашьҭахь атест амҩаԥгареи реиԥш иҟоу.

HCV ахыҧхьаӡаратә хәшьара

Авирусҿаҧҽератә хәышәтәра иахысуа апациентцәа рзы HCV РНК ахыз аҟны ахыҧхьаӡаратә хәшьара ыҟоуп, мамзаргьы иҟазароуп. РНК ВГС ахәшьара ҟаҵатәуп ацәаныҧшра змоу узыҟәгәыҕша анализ ала.

«Абҷытә» антиген аарҧшреи ахыҧхьаӡаратә хәшьареи HCV ахархәарала амҩаҧгара ҟалоит, РНК HCV атестқәа аныҟам, мамзаргьы рыхә аныҳараку.

ВГС агенотип азгәаҭара

ВГС ангенотиптә хәышәтәра асхемақәа раан, ауаа рыхәышәтәра ҟалоит ргенотипи, ВГС аподтипи рааҧшра ада. Авирусологиатә тестқәа ахьыҟам, мамзаргьы рыхә ахьыҳараку арегионқәа руааҧсыра рзы ахархәара аҭазар ҟалоит. Ари азнеишьа иҿиараҿы иаҵахо арегионқәа руааҧсыра рҿы ахәышәтәра атерапиа армариоит, насгьы амедицинатә цхыраара рауртә аҭагылазаашьа рзаҧнаҵоит.

Ахәышәтәразы уаанӡатәи аҧышәеи, ацирроз аҟазаара аамҭазы, HCV агенотип аарҧразы, агенотип 1 (1a или 1b) аподтип налаҵаны, имаҭахәуп асхема ашьақәыргыларази, уи анагӡаагӡарази. Адырра ҿыцқәа цәырҵуеит, аподтип 1a еиҳа имаҷны ацәаныҧшра ацуп ахәышәтәразы, аподтип 1b аасҭа.

Атерапиазы арбагаҿаҧҽеракәа

DAA ацхыраарала ахәышәтәра арбагаҿаҧҽеракәа маҷуп. Асофосбувир ахархәараан агәҿанызаара бзиа аҭахуп зҷаҷа ачымазара алаҿу апациентцәа рзы (СКФ <30 мл / мин / 1,73 м2), ахәышәтәра альтернативатә знеишьа амамзар.

Ахәышәтәразы арбагақәа: ихәышәҭҭәыда?

Апациентцәа зегьы хәыҭҭәуп ВГС – аинфекциа адиагноз рымазар, қәрала 12 шықәса ирхысхьазар, ачымазар алаҽра иарбан ԥаӡаразаалакгьы, аха дара аҽыхәышәтәра рҭахызар, насгьы ахәышәтәразы арбагаҿаԥҵеракәа рымамзар, зцәа зтәым аҳәсақәа алаҳамҵозар. Згәаҵәа афиброз (METAVIR F2 мамзаргьы F3), иара убасгьы ацирроз (METAVIR F4) иацу апациентцәа абыржәыҵәҟьа рыхәыштәра хымҧадатәны иҧхьаӡазароуп.

Хымҧада ихәышәҭҭәуп:

- Аклиниказы крызҵазкуа агәаҵәанҭыҵтәи ачымазаратә цәырҵрақәа змоу апациентцәа (иаҳҳәап, акриоглобулинемиеи HCV ирыдҳәалоу асимптоматикатә васкулит; аиммунатә комплекси, анеходжкинсктәи В-аклеткатә лимфомеи ирыдҳәалоу анефропатиа);
- агәаҵәа атрансплантациа ашьҭахь АГС арецедив змоу апациентцәа;
- иаарласны агәаҵәачымазара зҧеиҧшу апациентцәа (агәаҵәанҭыҵтәи аорганқәа рреципиента, мамзаргьы, ВГВ акоинфекциа, ашьақарчымазара уҳәа ирыхҟьаны);
- анаԥстәи ачымазарақәа рархьразы ишәарҭоу: иВИЧ инфекциа ныҟәызго, +ВГС; ахацәа зцәеижь рыдызҵо ахацәа; ахшара ацәалашәара зҭаху, ахшараиура аамҭа иҭагылоу аҳәсақәа; агемодиализ аҿы иҟоу апациентцәа; иҭаку ауааԥсыра).
- PWID (аиниекциа арԥашьыгатә маҭәашьарқәа зхы иазырхәо) насгьы MSM (ахацәа зцәеижь рыдызҵо ахацәа) ирдыруазароуп аԥынтәраан ачымазара ахы аанарҧшыр шалшо, убри аҟнытә аҽыхәышәтәра ашьҭахьгьы

апрофилактикатә усеиҿкаарақәа мҩаԥгалатәуп.

- Згәаҵәа ацирроз амоуи, агәаҵәа атрансплантациазы арбагақәа хәшьарала MELD ≥18–20 змоу апациентцәеи рзы аԥхьа атрансплантациа ӷацатәуп, ахәышәтәра атрансплантациа ашьҭахь.

  MELD ≥18–20 ахәшьара зсоу апациентцәа рзы атрансплантациазы аамҭала 6 мзы инареиҳаны иазыԥҵәазар ӷалоит, уи аамҭа иалагӡаны ВГС аинфекциа хәышәтәызар.

Ахәышәтәра рабжьгара ахәҭам, агәаҵәа чымазарамзаргьы, иадҳәалоу ачымазарақәа зцәа иахьалоу азы зыԥсҭазаара ҿаанкылоу апациентцәа.

ВГС аинфекциа злоу рыхәышәтәразы авирусҿаԥҽера апрепаратқәа

Маи мза 2018 ш. FDAи, EMAи ВГС аинфекциа зцәа иалоу рыхәышәтәразы иақәшаҳаҭхеит хымԥадатәи ахархәаразы авирусҿаԥҽератә препаратқәа 13 (ХААП «ПППД», «DAA») 4 класск ирыцҵанакуа, иара убасгьы, изаны комбинациала еиланы ишьақәыргылоу апрепаратқәагьы.

АТАБЛИЦА. Хымҧадатәи ахархәаразы авирусҿаҧҽератә препаратқәа (ХААП) классла еихшаны.

Аингибиторқәа (апротеазқәа) NS3/4A	Аингибиторқәа NS5A	Аингибитор аполимеразқәа NS5B (инуклеотидтәу аналог)	Аингибитор полимеразы NS5B (инуклеозидтәу аналог)
Аглекапревир	Даклатасвир	Асофосбувир	Адасабувир
Авоксилапревир		Авелпатасвир	
Агразопревир		Аледипасвир	
Апаритапревир		Аомбитасвир	
Асимепревир		Апибрентасвир	
Аелбасвир			

ХААП ипангенотиптәуп ҳәа ирыхәаҧшуеит, ВГС агенотипқәа афбагьы инарықәыршәаны ахәышәтәраҿы алҵшәа бзиақәа аадырҧшуазар.

АТАБЛИЦА. Хымҧадатәи ахархәаразы авирусҿаҧҽератә препаратқәа рзара

Ипангенотиптәу апрепаратқәа, мамзаргьы апрепаратқәа ркомбинациатә еилазаара		
Асофосбувир Sofosbuvir	1 таблеткак иалоуп: 400 mg SOF	1 таблеткак мышкахь знык
<u>Аепклюза</u> = Асофосбувир+ Авелпатасвир. Epclusa= Sofosbuvir/velpatasvir	1 таблеткак иалоуп: 400 mg SOF, 100 mg VEL	1 таблеткак мышкахь знык
<u>Авосеви</u> = асофосбувир + авелпатасвир+	1 таблеткак иалоуп: 400 mg SOF, 100 mg VEL, 100	1 таблеткак мышкахь знык

авоксилапреви). Vosevi=Sofosbuvir/	mg VOX	Амш
амавирет = аглекапревир+	1 таблеткак иалоуп:	3 таблеткак
агенотип-спецификатә препаратқәа, мамзаргьы комбинациала еилоу апрепаратқәа		
ахарвони = асофосбувир	1 таблеткак иалоуп: 400 mg SOF, 90 mg LDV	1 таблеткак мышкахь зньık
аомбитасвир-апаритапревир-аритонавир (авиекиракс ҳәагьы иашьҭоуп) с, мамзаргьы адасабувир ада(убасгьы аексвиер ҳәагьы иашьҭоуп) ombitasvir– paritaprevir– ritonavir (also	1 таблеткак иалоуп: 75 mg PTV, 12.5 mg OBV, 50 mg RTV	2 таблеткак мышкахь зньık
Dasabuvir	1 таблеткак иалоуп: 250 mg DSV	1 tablet BID (am & pm)
азепатир = агразопревир+ аелбасвир Zepatier Grazoprevir/elbasvir	1 таблеткак иалоуп: 100 mg GZR, 50 mg EBR	1 таблеткак мышкахь зньık

Ахәышәтәра асхемақәеи, ахәышәтәра аамҭеи, алҵшәақәеи

N.B! Ҳаамҭазтәи ахәышәтәра асхемақәа зегьы Peg-IFN адкылара ҟалаӡом ҳәа иҥхьаӡоуп.

- **Ацирроз змами, (Child-Pugh A) ацирроз злаҿуи рҿы ацәалаҿератә гепатит С ирмариоу ахәышәтәра, апангенотиптә схемақәа рхархәарала**

Ацирроз змам апациентцәеи, мамзаргьы ацирроз (Child-Pugh A) змоуи, рыхәышәтәра ҟалоит асофосбувири авелпатасвири акомбинациа рзуны, изаны, 12 мчыбжьы рыҩныҵҟала, мамзаргьы аглекапревири апибрентасвири (glecaprevir/pibrentasvir) акомбинациа рзуны, изаны, 8 мчыбжьы ирылагӡаны, агенотип атес азура ада. SVR 12 арбагақәа ҳаракызар, 12 мчыбжьы рыла ахәышәтәра ашьҭахь SVR аагәаҭара хымҧадатәӡам.

- **Згәаҵәа ачымазара бааҧсқәа иамоу, атрансплантациа иазгәышьуа, мамзаргьы уи зҭахым апациентцәа, иара убасгьы атрансплантациа ашьҭахь апациентцәа рыхәышәтәра**

Ацирроз (Child-Pugh B мамзаргьы C) ашьҭахь апациентцәа хәышәҭлатәуп аҧышәа змоу ацентрқәа рҟны, атрансплантациа азнеишьа ахьыуадаҩам, насгьы атерапиа ахьынӡацо ахылаҧшра бзиа ахьыҟоу, ахәыҭтәраан адекомпенсациа ауадаҩхара аҭагылазаашьаҿы атерапиа аанкылара ахьалшо.

ГЦК ада згәаҵәа ацирроз адекомпенсациа (Child-Pugh B мамзаргьы C) иалаҟоу, MELD < 18–20 ахәшьарала згәаҵәа атрансплантациа иазыҧшу апациентцәа, ргәаҵәа атрансплантациа аҟынӡа ахәышәтәра иахысроуп. Иаарласны

ахәышәтәра иалагароуп, атрансплантациа аҟынӡа ахәышәтәра акурс зегьы иахысырц азы, агәаҵәа афункиақәа рыуадаҩхара аҭагылазаашьа ҟалар ҳәа хшыҩзышьҭра аҭаны.

Схемы, содержащие Апротеаза аингибиторқәа злоу асхемақәа, згәаҵәа ацирроз адекомпенсациа иалаҟоу (Child-Pugh B или C) апациентцәа рзы иҿаԥҽеырбагоуп.

ГЦК ада згәаҵәа ацирроз адекомпенсациа (Child-Pugh B мамзаргьы C) иалаҟоу, MELD < 18–20 ахәшьарала згәаҵәа атрансплантациа иазыԥшу апациентцәа, рҽеырхәышәтәлар ҟалоит асофосбувири, аледипасвири (агенотипқәа 1, 4, 5, 6 змоу) мамзаргьы, асофосбувири, авелпатасвири (агенотипқәа зегьы) рыла, уахыки-ҽенакирзтәи арибавирин алаҵаны, капанла (1000, мамзаргьы 1200 мг <75 кг, мамзаргьы ≥75 кг иҟоу апациентцәа рзы) 12 мчыбжьы рыҩныҵҟа.

Асофосбувир/ледипасвир + арибавирин, мамзаргьы асофосбувир/велпатасвир + арибавирин, арибавирин мышкы 600 мг заны ирыдкылатәуп, анаҩс адоза аԥсахра аҭагылазаашьа ахархәара аҭахартә, ГЦК ада згәаҵәа ацирроз адекомпенсациа (Child-Pugh B мамзаргьы C) иалаҟоу, MELD < 18–20 ахәшьарала згәаҵәа атрансплантациа иазыԥшу апациентцәа рзы.

Згәаҵәа ацирроз адекомпенсациа (Child-Pugh B мамзаргьы C) иалаҟоу, ззы арибавирин рбагаҿаԥҽероу, мамзаргьы арибривин зызхымго апациентцәа комбинациала ишьақәыргылоу асобусфир адоза, ма аледипасвир (агенотипқәа 1, 4, 5, 6)

иоулароуп, ма комбинациала ишьақәыргылоу софосбувири, авелпатасвири рдоза (агенотипқәа зегьы) 24 мчыбжьы рыҩныҵҟа, арибавирин ада.

Згәаҵәа идекампенсациатәу ацирроз амоу апациентцәа, згәаҵәа атрансплантациа иазыҧшу, ахәышәтәраан апрепаратқәа рцәынхаҵьбарақәа ирылаҟоу апациентцәа аклиникатәи, алабораториатәи ҭҵаарақәа ирхыслароуп ВГС атерапиаан еиҧш, уи ашьҭахьгьы.

ГЦК ада згәаҵәа ацирроз адекомпенсациа (Child-Pugh B мамзаргьы C) иалаҟоу, MELD < 18–20 ахәшьарала згәаҵәа атрансплантациа иазыҧшу апациентцәа, раҧхьаӡа иргыланы, авирусҿаҧҿератә хәышәтәра ада атрансплантациа дахысроуп.

ГЦК ада згәаҵәа ацирроз адекомпенсациа (Child-Pugh B мамзаргьы C) иалаҟоу, MELD < 18–20 ахәшьарала згәаҵәа атрансплантациа иазыҧшу апациентцәа рыхәышәтәра ҟалоит атрансплантациа аҟынӡа, атрансплантантцәа рсиаҿы аҧшра аамҭа 6 мза ахылар. Ацирроз ада, ГЦК (а-гепатоцеллиулиартә карцинома) змоу апациентцәа, агәаҵәа аҧсахраан ахәышәтәра акәӡам аҧхьа иргылатәу ҳәа иҧхьаӡатәуп.

Згәаҵәа атрансплантациа иазыҧшу ГЦК апациентцәа, агәаҵәа атрансплантациа атерапиа ахыҟәкы хада аҳасабала иахәаҧштәуп, авирусҿаҧҿератә хәышәтәразы аӡбамҭагьы адисциплинеилазааратә еилацәажәара ала ишьақәыргылазароуп конкретла иарбан хҭысзаалак зегьы рҿы.

Авирусҿаҧҽeратә хәышәтәра агәатҵәа атрансплантациа аҟынӡа имҩаҧгатәуп, аинфекциа арецедиви, атрансплантациашьҭахьтәи ауадаҩреи рыцәцаразы, апациент атрансплантациа азыҧшразы асиа ианҵара шәарҭам ҳәа иҧхьаӡазар. Авирусҿаҧҽeратә хәышәтәра аанкылахар ҟалоит атрансплантациа анҵәамҭа аҟынӡа, SVR аҩаӡара аҳаракра ҳасаб азуны.

Ацирроз ада ГЦК апациентцәа, мамзаргьы ацирроз (Child-Pugh A) змоу ракәыз, агәатҵәа атрансплантациа иазыҧшу, агәатҵәа атрансплантациа аҟынӡагьы, уи ашьҭахьгьы ахәышәтәра иахысроуп, ГЦК змам апациентцәа ирызку азеиҧш абжьгаракәа инарыҟәыршәаны.

- **Агәатҵәа аҧсахразы иарбагам агәатҵәа идекомпенсациатәу ацирроз змоу апациентцәа**

Идекампенсациатәу (12 балл рҟынӡа Чаилд-Пиу ишкала ала) ачымазара змоу апациентцәа, атрансплантациа аиуразы асиа аҟны иҟамзар, ргәабзиара ахәара иаҧырхагоу даҽа чымазарацәалаҽеракәак ыҟамзар, хырҧашьа амамкәа рыхәышәтәра иалагтәуп.

Апротеаза ингибиторкәа злоу асхемакәа иарбагаҿаҧҽеуп агәатҵәа идекомпенсациатәу ацирроз Чаилд-Пиу ишкала ала B, C акласс змоу апациентцәа рзы.

Агәатҵәа атрансплантациазы асиа ианым, идекомпенсациатәу ацирроз змоу апациентцәа асофосбувири,

аледипасвири (агенотипқәа 1, 4, 5, 6) ишьақәыргылоу азара ала, мамзаргьы асофосбувири, авельпатасвири (агенотипқәа зегьы) адоза ишьақәыргылоу азара ала, арибавирин алаҵаны (1000, ма 1200 мг <75 кг, ≥75 кг еиҳау) рыхәышәтәра азгәаҭазароуп. Арҭ рҩызцәа апациентцәа рзы арибривин адкылара ҟалоит адоза 600 мг мышкы, анаҩс ишрыднакыло еиҧш адоза ҧсахзар ауеит.

Агәаҵәа атрансплантациазы асиа ианым, идекомпенсациатәу ацирроз змоу апациентцәа асофосбувири, аледипасвири (агенотипқәа 1, 4, 5, 6) рыла аҽыхәышәтәра иахыслароуп, мамзаргьы асофосбувири, аледипасвири (генотипқәа зегьы) рыла, 12 мчыбжьы рыҩныҵҟа, арибавирин налаҵаны.

Агәаҵәа атрансплантациазы асиа ианым, идекомпенсациатәу ацирроз змоу арибавирин ашҟа арбагаҿаҧҿера змоу, мамзаргьы ахәышәтәраан арибавирин адкылара знымаало апациентцәа, ироур ҟалоит здоза шьақәыргылоу асфосбувири, аледипасвири (агенотипқәа 1, 4, 5, 6) мамзаргьы зкомбинациа дозала ишьақәыргылоу асофосбувири, авелпатасвири (агенотипқәа зегьы) 24 мчыбжьы рыҩныҵҟала.

Агәаҵәа идекомпенсациатәу ацирроз змоу апациентцәа апрепаратқәа рыдаапкылара ариск аҳаракра аклиникатәи, алабораториатәи аҭҵаарақәа рҭахуп ВГС атерапиаан еиҧш, уи ашьҭахьгьы.

- **Агәатцәа аԥсахра ада ГЦК зхәышәтәыз апациентцәа**

Згәатцәа ацирроз амоу апациентцәа ВГС ахәышәтәра маԥ ацәыркыр ахәҭам, урҭ ахыоаԥшра рҭаххоит СВР ашьҭахь, избанзар ГЦК ҿыц ацәырҵразы ашәарҭара маҷхоит, аха УВо аан уи ацәалалара аҟнытә иӡӡом.

ГЦК иассоциациоу HCV змоу апациентцәа рзы ГЦК арецидив ашәарҭара амаҷхара авирусҿаԥҿератә терапиа иалшоу, иалымшоу макьана еилкааӡам. Егьа ус акәзаргьы, урҭ апациентцәа зыҿезырҿио агәатцәа афиброз, мамзаргьы ацирроз рымоуп, убри аҟнытә зда ԥсыхәа ыҟам авирусҿаԥҿератә терапиа роулар ахәҭоуп агәатцәачымазаракәа раан, ГЦК аганахьала ахылаԥшра бзиа анырҭаху аамҭазы.

Агепатит С ҁәҁәа ахәышәтәра

Агепатит С ҁәҁәа змоу апациентцәа рыхәышәтәра ахәҭоуп асофосбувири, аледипасвири (агенотипқәа 1, 4, 5, 6) ркомбинациала, мамзаргьы аритонавир џьбареи, апаритапревири, а омбитасвири, адасабувири (агенотип 1b) рыла, 8 мчыбжьы рыѡныҵҟала.

Агепатит С ҁәҁәа змоу апациентцәа рыхәышәтәра ахәҭоуп асофосбувири, авелпатасвири (агенотипқәа зегьы) ркомбинациала, аглипапревири, апибрентасвири (агенотипқәа зегьы), мамзаргьы агразопревири, аельбасвири рыла (агенотип 1b) рыла, 8 мчыбжьы рыѡныҵҟала.

УВО ахәшьара аҭара ахәҭоуп 12-24 мчыбжьа рышьҭахь ахәышәтәра анаѡс, арецидив хьшәаны ишцәырҵуа атәы адырракәа ирнарыкәыршәаны.

ВГС аиасра арбаны ианыҟам аамҭазы, апостконтактә

профилактика аҳасабала, авирусҿаԥҿератә терапиа азы арбагақәа ыҟаҳам.

Акоинфекциа HBV

Акоинфекциа HBV-HCV змоу апациентцәа ироулароуп HCV ахәышәтәраан рхы иадырхәо асхемақәа, HCV амоноинфекциа змоу апациентцәа рхы иадырхәо аԥҟарақәа ирықәныҟәаны.

Аоинфекциа ВГС, ВГВ змоу апациентцәа, ВГВ ахәышәтәра истандарту акритериақәа азԥхьагәазҭо, ахәшәтәра иахысроуп ануклеозид/нуклеотидтә аналог ала, агепатит В авирустә инфекциа ахәышәтәра атәы зҳәо EASL аклиникатә практика 2017 Ақәныҟәага инақәыршәаны.

Антиген-қәнага (HBsAg+) иалаҟоу апациентцәа рҿырхәышәтәлароуп ануклеозид/нуклеотидтә аналогқәа рыла, HCV атерапиа анхыркәшалак ашьҭахь 12 мчыбжьа рыла, насгьы HBV ахәышәтәра ашьҭахь есымза агәаҭарақәа ирхыслароуп.

Иантиген-негативтәу HBs, анти-HBc қәнага иалаҟоу апациентцәа, ашьа ахыз аҟны ALT аҩаӡара змоу есымза агәаҭарақәеи, HBs антигени, ДНК HBV атестқәа ирхыслароуп. ALT аҩаӡара шьақәымгылозар, анормахь инеиуазар, мамзаргьы ишьҭыҵуазар, анти-HCV терапиа ашьҭахь, ануклеозидтә/нуклеотид аналог атерапиа хымԥада иалагатәуп, HBsAg+ / мамзаргьы ДНК HBV рааԥшра алыршахозар.

HBs-антиген-қәнамгеи, анти-HBc-қәнага апациентцәа HCV ахәышәтәра ианахысуа аан, ALT аҟны есымза агәаҭаракәа ирхыслароуп, иара убасгьы HBs-антигени, ДНК HBV рҟны атестқәа ирхыслароуп, ALT анышьҭыҵуа.

Агепатит С авирусҿаԥҽератә хәышәтәра рбага хадас иҟоу авирусологиатә ҭак анализ ауп, ахәышәтәра анҵәамҭазы имҩаԥгахо.

Ахәышәтәра алҵшәақәнага ахәшьара акритериақәа рахь иаҵанакуеит:

1. **Ишьаҭақәгылоу авирусологиатә ҭак (SVR12)** - РНК ВГС адетекциа аҟамзаара, ачымазара ахәышәтәра ашьҭахь 12 мчыбжьа рнаҩс.
2. **Ишьаҭақәгылоу авирусологиатә ҭак (SVR24)** - РНК ВГС адетекциа аҟамзаара, ачымазара ахәышәтәра ашьҭахь **Рецидив (Relapse)** – авирусемиа архынҳәра(РНК ВГС аиҭадетекциа), ахәышәтәраан, мамзаргьы уи ахыркәшамҭазы авирусологиатә ҭак инақәыршәаны.

Агепатит С ахәышәтәра анҵәамҭақәеи ахықәкқәеи

HCV-инфекциа аелиминациаан, ахәышәтәра хықәкыс иамоуп, агәаҵәа иадҳәалоу HCV чымазарақәеи, аднамкыларақәеи рцәырҵра аҿаԥҽера, агәаҵәа ахьаҭалалара-некротикатә ҭагылазаашьа афиброз, ацирроз, ГЦК, аԥсреи ирыцәгауа.

Ахәыҵтәра ашьҭахь РНК HCV 12-24 мчыбжьы рыла иахьымааԥшуа азы, зырбага лаҟәқәа рыҩаӡара < 15 МЕ/мл

иҟоу ицәаларшәагоу амолекулиартә методқәа рыбзоурала ахәышәҭҭәра аҵыхәтәантәи ахәҭа акәны иҟоуп SVR. Аҧышәатә згәаҭаракқәа изларҳәо ала, SVR аҟароуп HCV-инфекциа 99% цәырҵра рҿы ахәышәтәра.

Ацирроз змоу апациентцәа рҿы HCV аилиминациа адекомпенсациа аласра аанакылоит, иланарҟәыргьы алшоит, ГЦК ацәырҵра ашәарҭарагьы еиқәнархоит. Арҭ апациентцәа рзы ГЦК аскрининг иацҵатәуп HCV аилиминациа ашьҭахь.

4. Апрофилактика

Рапхьаӡатәи апрофилактика

Агепатит С аҿапызҿеуа авакцина ыҟаӡам, убри аҟнытә а-ВГС инфекциа апрофилактика зхьыпшу амедецинатә усбарҭақәа рҿы ачымазара ахьра ашәарҭара аларҟәроуп, иара убасгьы ачымазара ахьразы ашәарҭара ахьыҳараку ауаапсыра рыҩныҵҟа, иаҳҳәап, аиниекциатә рҩашьыгатә маҭәашьарқәа зхы иазырхәои, ацәеижьеидҵара маншәаламра мҩапызгои рыҩныҵҟа.

ВОЗ абжьгарақәа раҳасабала, анаҩстәи апҟарақәа ирыҵанакуеит рапхьаӡатәи апрофилактикатә усмҩапгатәқәа рыла ишьақәгылоу аҿырпштәқәа:

- анапқәа ргигиена азгәаҭара, анапқәа ррыцқьаразы ахирургиатә усадулара, анапқәа рызәӡәареи, анапҭарпақәа рхархәареи;
- ацәынхақәеи, акажьтәқәеи, иҵару амаҭәаркәеи шәарҭадарала рызныҟәара;
- шәарҭадарала амаругақәа аус рыдулара;
- адонартә шьа азы атестзура амҩапгара;
- ишәарҭадоу ашьа азнеишьа аиҕьтәра;
- амедицинатә персонал дырҵара.

Иҩбатәихаз, ихпатәихаз апрофилактика

Агепатит С змоу апациентцәа рзы ВОЗ абжьгара ҟанаҵоит анаҩстәи аусмҩапгатәқәа:

- амедицинатә цхыраареи, ахәытәреи рзы авариантқәа

рыӡбахәала аинформациаҟаҵареи, аконсультациауреи;

- Агепатит А, В авакцинақәа рыҟнытә аиммунизациа аура, урҭ авирусқәа рыла ако-инфекциа аԥыхразы, агәаҵәа ахьчара хыққәкы хадас иҟаҵаны;
- заатәи аетап аҿы иахәҭоу ахәышәтәра амҩаԥгара, авирусҿаԥҷератә терапиагьы уахь иналаҵаны;
- агәаҵәа алаҽератә чымазара заатәи адиагностикеи, амониторинги еиԥынкыланы рымҩаԥгара.

Ашәарҭара ҳаракы иҭагылоу, мамзаргьы аҩынтәраан ачымазаҩхара ашәарҭара иҭагылоу апациентцәа SVR12 аҟнытә атестзура иахысроуп, уи ашьҭахь (В1) ианауа есышықәса.

Қырҭтәыла агепатитқәа рҿагыларазы Аҳәынҭқарратә программа

Агепатит С аҿагылараҿы, Қырҭтәыла аглобалтә лидерцәа иреиуоу ҳәынҭқарроуп.

Мысреи, Монголиеи рнаҩс, адунеи аҟны Қырҭтәыла ахԥатәи иҳараку арбагаҿы иҟоуп агепатит С алаҵәараҿы, асеропревалентра 5,4 наӡын рыла. Уааԥсыра иуҳәозар, уи 150.000 ҩык.

2014 шықәсазы зымҽхак ҭбаау апрограмма аусура иалагеит. Уи иалагӡаны, ильготтәу ахәԥсақәа рыла ахәышәтәра иахысит 1000 ауааԥсыра иреиҵамкәа.

Апрель мза 2015 шықәса раахыс, Қырҭтәыла аԥьеи, агәаабзиарахьчареи, асоциалтә хьчареи рминистррра иамбициатәу ахадҵа ҟанаҵеит – агепатит С змоу 2020 шықәсанӡа рхыԥхьаӡара 90% рҿынӡа аларҟәра. Уи инақәыршәаны, апрель 2019 шықәсазы 60 000 ԝык ачымазаԝцәа ахәышәтәра роуит. Еиуеиԥшым агенотипқәа ирыҵанакуа рҟнытә зҿызхәышәтәыз рхыԥхьаӡара 90-97 % инаӡоит.

Ари ақәҿиара абзоурала, адунеи атәылақәа зегьы раԥхьа Қырҭтәыла ахьӡ ҳәан – авирустә гепатитқәа аԥыхраҿы аквалификациа ашьҭыхразы Жәларбжьаратәи Ацентр. Ус аӡбеит – агәаҵәа аҭҵааразы Европатәи ассоциациа (EASL).

2016 ш. Gilead Sciences 2020 шықәсанӡа аус ауцразы анапаҵаԝра мԝаԥысит, агепатит С Қырҭтәыла шьаҭанкыла аԥыхразы. Gilead Sciences – ахәшәқәа Асофосбувири, Ахарвони, Аепклиузеи Қырҭтәылаҟа иаанашьҭуеит.

Агепатит С ахәышәтәра Қырҭтәыла ауааԥсыра зегьы рзы хәыдаԥсадоуп. Июль 2017 ш. аиҳабырра ишьақәдыргылаз апрограмма инақәыршәаны, рыхәышәтәра нап аркын ВГС-инфекциа 1, мамзаргьы 4 агенотип злаҿуи, итерминалтәу астадиаҿы иҟоу аҷаҷақәа рчымазара ныҟәызгои, агемодиализи, аперитоналтә диализи, адиализи аҷаҷақәа ртрансплантациеи (2-тәи, мамзаргьы 3-тәи атип, акриоглобулинеми, а протеинуриеи, анефротикатә синдроми, амембранопролиферативтә гломерулонефрит) ирылаҟоу

апациентцәа. Арҭ ачымазаҩцәа уаанӡа агепатит С аелиминациа апрограмма ралаҵаразы алшара ыҟамызт, Ахарвони иамоу алҵшәаныҧшрақәа ахьрыднамкылоз аҟнытә. Аҭыжьҩы иганахьалатәи ацхыраара иабзоураны иҭыжьын акомбинациа ззууша апрепарат – Zepatier (elbasvir/grazoprevir). Зепатиер ала ахәышәтәра 12 мчыбжьы аҵанакуеит, 100 мг (1 таблеткак) мышкы.

Агепатит С ацәалалара ахьынӡаҟоу агәаҭара мҩаҧгазар ҟалоит, Аҳәынҭқарратә Стандартқәеи, агепатит С Ахәышәтәразы Аҳәынҭқарратә Программеи инарықәыршәаны, агепатит С агәаҭара иазку иҷыдоу амедицинатә центрқәа рҿы.

Ихарҭәааау аинформациа

Ихарҭәааау аинформациа шәоур шәылшоит:

Қырҭтәыла Ацхрааразы Акоммитет

Аҭел: (+995) 599 552368 - Илиа Берулава, Апроект ассистент. Аел. ҧошьҭа: iberulava@geocor.ge

Аҭыӡҭыҧ – Танӡиа амҩ. №7, аблок «б», 6-тәи аихагыла ау. №7 Қарҭ 0194, Қырҭтәыла.